

26 ΑΥΓ. 2013

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ
ΕΛΕΓΧΟΥ

Αθήνα, 14.8.2013
Αρ. Πρωτ.: ΥΠ.ΠΟ.Α./ΓΡ.ΥΠ./Κ.Ε./1

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.426

ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και Αίτησης Κατάθεσης
Εγγράφων
ΚΟΙΝ: 1. Βουλευτή κ. Βασίλειο Καπερνάρο
2. Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και
Κλιματικής Αλλαγής
3. Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
4. Υπουργείο Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του
Πολίτη

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 4/2/24.7.2013 Ερώτηση και Αίτηση Κατάθεσης
Εγγράφων

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 4/2/24.7.2013 Ερώτησης και Αίτησης Κατάθεσης Εγγράφων του Βουλευτή κ. Βασιλείου Καπερνάρου, σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες υπηρεσίες και σε ό,τι αφορά το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Από την καταστροφική και φονική για την Πελοπόννησο, την Ηλεία και την Ολυμπία πυρίνη λαίλαπα του Αυγούστου 2007 παρέμειναν αλώβητοι οι θησαυροί των αφιερωμάτων του ιερού της Ολυμπίας, τόσο οι εκτεθειμένοι στα Μουσεία της, όσο και οι φυλασσόμενοι στις αποθήκες του Νέου Αρχαιολογικού Μουσείου Ολυμπίας. Ομοίως, απρόσβλητα παρέμειναν, εξαιτίας της αλλαγής κατεύθυνσης των ανέμων τα μνημεία της Άλτεως, καταχωρημένα στον κατάλογο μνημείων Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO από το 1989.

Τα νοτίως του αρχαίου σταδίου της Ολυμπίας κατακείμενα, εν υπαίθρω αποθηκευμένα αρχιτεκτονικά μέλη, κατά πλειονότητα μη ταυτιζόμενα με μνημεία της Άλτεως, υπέστησαν ζημιές από την φωτιά και αποκαταστάθηκαν ταχέως εντός εξαμήνου (μέχρι την Αφή της Ολυμπιακής Φλόγας των Ολυμπιακών Αγώνων του Πεκίνου - Μάρτιος 2008) από συντηρητές του Κέντρου Λίθου της Διεύθυνσης Συντήρησης Αρχαίων και Νεωτέρων Μνημείων του Υπουργείου.

Η καταστροφείσα νοτίως του αρχαίου Σταδίου αποθήκη αρχιτεκτονικών μελών του Γερμανικού Αρχαιολογικού Ινστιτούτου, αποκαταστάθηκε εκ βάθρων, βάσει εγκεκριμένης από το Υπουργείο αρχιτεκτονικής μελέτης, με χορηγία του Κοινωφελούς Ιδρύματος Ι.Σ. Λάτση (ποσόν: 120.000€).

Μείζον έργο υπήρξε η Αποκατάσταση του Αρχαιολογικού και Ευρύτερου Τοπίου της Ολυμπίας, το οποίο καταστράφηκε σε έκταση, η οποία περιελάμβανε τον αύλειο χώρο του Αρχαιολογικού Μουσείου Ολυμπίας, τον μυθικό Κρόνιο Λόφο, το Μνημείο Pierre de Coubertin και τις εκτάσεις πρασίνου της Διεθνούς Ολυμπιακής Ακαδημίας (Δ.Ο.Α.):

α) Με σύμβαση που υπεγράφη στις 28.8.2007 (δύο ημέρες αμέσως μετά την 26^η Αυγούστου 2007, ημέρα της πυρκαγιάς) το τότε Υπουργείο Πολιτισμού ανέθεσε καθήκοντα τεχνικού συμβούλου στο Ινστιτούτο Μεσογειακών Δασικών Οικοσυστημάτων (Ι.Μ.Δ.Ο.) και Τεχνολογίας Δασικών Προϊόντων (Τ.Δ.Π.) του Εθνικού Ιδρύματος Αγροτικής Έρευνας (ΕΘ.Ι.Α.Γ.Ε.), το οποίο ανέλαβε δράση στις 30.8.2007 με «εθνικό στόχο» την Αποκατάσταση του

Αρχαιολογικού και Ευρύτερου Τοπίου της Ολυμπίας εντός των τεθέντων αυστηρών χρονοδιαγραμμάτων, που επιβάλλονταν από την, επικείμενη τότε, ημέρα Αφής της Ολυμπιακής Φλόγας των Ολυμπιακών Αγώνων του Πεκίνου (Μάρτιος 2008).

β) Με την υπογραφή στις 6.9.2007 σύμβαση μεταξύ του ΥΠ.ΠΟ. και ΕΘ.Ι.Α.Γ.Ε., το τελευταίο ανέλαβε καθήκοντα τεχνικού Συμβούλου για την εν λόγω αποκατάσταση του κατεστραμμένου φυτικού κεφαλαίου του Ολυμπιακού Τοπίου και είχε ως στόχους:

1) Εκπόνηση τεχνικής μελέτης.

2) Επίβλεψη των εκτελεστέων έργων (αντιδιαβρωτικά – αντιπλημμυρικά).

3) Επίβλεψη μεσοπρόθεσμων παρεμβάσεων για την περίοδο 2008-2009 και μέχρι τον Αύγουστο του 2012, έτος διεξαγωγής των επομένων Ολυμπιακών Αγώνων.

γ) Με προϋπολογισμό ύψους 210.000 € από πιστώσεις του ΥΠ.ΠΟ. εκπονήθηκε εξειδικευμένη μελέτη – επίβλεψη έμμεσων και μεσοπρόθεσμων παρεμβάσεων εκ μέρους του ερευνητικού / επιστημονικού προσωπικού του Ι.Μ.Δ.Ο. & Τ.Δ.Π.

δ) Μετά την υλοτόμηση του συνόλου του καμένου ξυλώδους όγκου, μέρος του τελευταίου χρησιμοποιήθηκε επιτόπου για το αντιδιαβρωτικό- αντιπλημμυρικό έργο (κορμοδέματα – κορμοπλέγματα), συνολικού μήκους 115.000 μέτρων. Μέχρι το πρώτο δεκαήμερο του Νοεμβρίου 2007 το έργο, συνολικού προϋπολογισμού 2.761.365 €, που χρηματοδοτήθηκε από το Ταμείο Αλληλεγγύης (Ειδικό Ταμείο Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών) του Υπουργείου Οικονομίας & Οικονομικών, είχε ολοκληρωθεί από συνεργεία άνω των 100 εξειδικευμένων δασεργατών, διαφόρων γεωγραφικών διαμερισμάτων της χώρας.

ε) Με την υπογραφή στις 13.12.2007 σύμβαση ανατέθηκε εκ μέρους του ΥΠ.ΠΟ. στο Ι.Μ.Δ.Ο. και Τ.Δ.Π του ΕΘ.Ι.Α.Γ.Ε. η εκτέλεση των άμεσων και κατεπειγουσών φυτοκομικών εργασιών στο πλαίσιο του έργου της Αποκατάστασης του πληγέντος φυσικού τοπίου της Ολυμπίας. Συγκεκριμένα, πραγματοποιήθηκε: υδροσπορά σε επιφάνειες μη ικανοποιητικού βαθμού αναγέννησης (π.χ. κορυφή Κρονίου Λόφου και αλλού, εκτάσεως 273 στρεμμάτων), γενικές φυτεύσεις στους λόφους γύρω από το Αρχαιολογικό Μουσείο, και ειδικές φυτεύσεις στον αύλειο χώρο το Νέου Μουσείου, στο μνημείο Pierre de Coubertin, στη διαδρομή από το Νέο Μουσείο έως το ως άνω μνημείο, καθώς και συντήρηση των έργων.

Οι φυτεύσεις έγιναν κατόπιν μελέτης της ιστορικότητας της χλωρίδας της Ολυμπίας, όπως αυτή αναφέρεται στις αρχαίες πηγές, και συνίστατο σε 32 συνολικά είδη πυράντοχων μεσογειακών φυτών (δέντρα και θάμνοι) με κεντρικό στόχο τη επανασύσταση του αρχαίου δάσους. Η συνολική φύτευση (39.789 φυτά) επιμερίζεται στις γενικές (23.532 είδη) και ειδικές φυτεύσεις (6.257 είδη). Το όλον φυτοκομικό έργο, το οποίο εκτελέστηκε από τους ειδικούς επιστήμονες του ΕΘΙΑΓΕ με την υποστήριξη και συνεργασία των αρχαιολόγων και του λοιπού εργατοτεχνικού προσωπικού της Ζ' ΕΠΚΑ, είχε συνολικό προϋπολογισμό 2.762.500 € και χρηματοδοτήθηκε με δωρεά του Κοινοφελούς Ιδρύματος Ι.Σ Λάτση και της Eurobank E.F.G προς το ΥΠ.ΠΟ.Α

στ) Άλλες χρηματικές δωρεές έγιναν από τη Volkswagen, τους προμηθευτικούς συνεταιρισμούς φαρμακοποιών Νότιας Πελοποννήσου και Κρήτης για φύτευση δέντρων.

ζ) Το όλον εγχείρημα, δηλαδή η διαχείριση του προς αποκατάσταση φυσικού περιβάλλοντος των Μουσείων και των Μνημείων της Ολυμπίας, επέτυχε να διατηρήσει την σύνθεση και την ποικιλότητα του τοπίου και απέφυγε κινδύνους με μη αναστρέψιμες αλλαγές στο φυσικό και αρχαιολογικό περιβάλλον, με συνεπή και επισταμένη μέριμνα εκ μέρους των ανθρώπων, σε συνδυασμό με την παντοδύναμη και φυσικώς αναγεννώμενη Ολυμπιακή Γη. Τα ενδιαφέροντα αποτελέσματα οδήγησαν σε διοργάνωση επιστημονικών διεθνών συνεδρίων και απετέλεσαν αντικείμενο επιστημονικών μελετών εκ μέρους επιστημονικών ιδρυμάτων και φορέων.

Επιστέγασμα των συμβατικών υποχρεώσεων για τις μεσοπρόθεσμες επεμβάσεις του ΕΘ.Ι.Α.Γ.Ε., υπήρξε η δημιουργία σε έκταση 9 στρεμμάτων αμέσως ΝΑ του Αρχαιολογικού Μουσείου και του Κρονίου Λόφου, του Ολυμπιακού Βοτανικού Κήπου (Ο.Β.Κ). Ο Ο.Β.Κ. δημιουργήθηκε με δωρεά της πόλης του Μονάχου (150.000 €) και παραδόθηκε στην Ζ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων τον Νοέμβριο του 2011. Περιλαμβάνει ενότητες 9.000 περίπου φυτών 56 ειδών (20 είδη δέντρων, 20 είδη θάμνων και 16 είδη αρωματικών ποών), αντιπροσωπευτικών της χλωρίδας της Ολυμπίας, πολλά από τα οποία χρησιμοποιήθηκαν στο φυτοκομικό έργο αποκατάστασης του 2007. Ο κήπος είναι επισκέψιμος μέσω διαμορφωμένων μονοπατιών και διαθέτει δίγλωσσες επεξηγηματικές πινακίδες των ειδών και της ιστορίας των φυτών ενώ στα πωλητήρια του Μουσείου και του Αρχαιολογικού Χώρου διατίθενται ενημερωτικά,

δίγλωσσα φυλλάδια. Για το θέμα ετοιμάζεται και εκτενέστερο έντυπο εκ μέρους του επιστημονικού προσωπικού του ΕΘ.Ι.ΑΓ.Ε. το οποίο ενδεχομένως να εκδοθεί από το Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων.

Με μία ακόμη ευγενική χορηγία του Κοινωφελούς Ιδρύματος Ι.Σ. Λάτση ύψους 1485.000 € πραγματοποιήθηκε το 2010 εγκατάσταση συμπληρωματικού συστήματος πυροπροστασίας στο Νέο Αρχαιολογικό Μουσείο, στο Παλαιό Μουσείο πέριξ των κτηρίων ΣΠΑΠ I & II της Ζ' ΕΠΚΑ, και στο ΞΕΝΙΑ, με προσθήκη 28 πυροσβεστικών φωλεών (πλέον των 45 υφισταμένων), 9 εκτοξευτήρων (πλέον των 28 υφισταμένων) και 2 κρουνών (πλέον των 9 υφισταμένων).

Ουσιώδης υπήρξε, επίσης, η εκτέλεση αντιπλημμυρικών έργων στον ποταμό Αλφειό εκ μέρους της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος (2008), κατόπιν γνωμοδότησης και έγκρισης από το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο. Μέσω αυτών, επετεύχθη η θωράκιση του Ιερού της Ολυμπίας (εργασίες καθαρισμού, διευθέτηση της κοίτης, υπερύψωση αναχώματος νοτίως του αρχαιολογικού Χώρου κατά 1-2μ.).

Εν κατακλείδι, πέρα των ανωτέρω μεγάλων έργων αποκατάστασης των ζημιών από τις πυρκαγιές του 2007 του Ολυμπιακού Τοπίου, το οποίο περιβάλλει τους πολιτιστικούς θησαυρούς της Αρχαίας Ολυμπίας, αναφέρεται ότι:

α) Η αρμόδια Ζ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων, συνεργαζόμενη με τους οικείους φορείς αποκατάστασης του φυσικού τοπίου της Ολυμπίας (ΕΘ.Ι.ΑΓ.Ε.), προσβλέπει στην απασχόληση εξειδικευμένου προσωπικού, το οποίο θα επιβλέπει σε βάθος τετραετίας το έργο ανάπλασης του Ολυμπιακού Τοπίου και του Ο.Β.Κ. σε συνεργασία με το δικό της προσωπικό, μέσω εξεύρεσης χορηγίας.

β) Λαμβάνει κατ' έτος μέριμνα, πρωτίστως για την πυροπροστασία των Μουσείων και του Αρχαιολογικού χώρου της Ολυμπίας (καθαρισμοί, αντιπυρικές ζώνες, ασκήσεις ετοιμότητας του προσωπικού σε συνεργασία με την Πυροσβεστική Υπηρεσία) και συνεργάζεται δεόντως με τους φορείς πολιτικής προστασίας (Δήμος Αρχαίας Ολυμπίας, Τμήμα Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας της πρώην Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ηλείας).

Επιπροσθέτως, αναφορικά με τα βυζαντινά και μεταβυζαντινά μνημεία στην περιοχή Ηλείας, στα οποία οι καταστροφικές πυρκαγιές προξένησαν σοβαρές και εκτεταμένες βλάβες, το μόνιμο επιστημονικό και εργατοτεχνικό προσωπικό της αρμόδιας 6^{ης} Εφορείας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, παράλληλα με τα προγραμματισμένα έργα, ασχολήθηκε με την αποκατάσταση των πληγέντων μνημείων (σύνταξη μελετών, εκτέλεση και επίβλεψη εργασιών κ.λ.π.).

Η αντιμετώπιση όμως των έκτακτων αναγκών κατέστη άμεσα δυνατή τόσο με την χορήγηση από το Υπουργείο Πολιτισμού ειδικής πίστωσης για την πρόσληψη ωρομίσθιου προσωπικού, όσο και με χρηματοδότηση από το Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων για την εκτέλεση άμεσων μέτρων προστασίας των πυρόπληκτων μνημείων.

Στη συνέχεια, η Εφορεία προχώρησε άμεσα στην λήψη των εξής μέτρων προστασίας με εργασίες αυτεπιστασίας:

- Συστηματικός καθαρισμός αρχαιολογικών χώρων (απομάκρυνση καμένης ύλης, κοπή δέντρων, αποχρωματώσεις κ.λ.π.). Οι εργασίες πραγματοποιήθηκαν χειρωνακτικά και μηχανικά.
- Περισυλλογή, καταγραφή, ταξινόμηση καταπεσόντων λίθων και αρχιτεκτονικών μελών.
- Αντιστήριξη ετοιμόρροπων τοίχων στην Παναγία Ίσοβας (13^{ος} αι.) και Παναγία Ανήλιου (13^{ος} αι.) με χρήση σωληνωτών διατομών από μορφοσίδερο και ξύλινων στοιχείων παραλαβής των φορτίων. Στην Ίσοβα αντιστηρίχθηκε εξωτερικά ο βόρειος κεκλιμένος τοίχος του ναού. Στο Ανήλιο αντιστηρίχθηκε εξωτερικά ο βόρειος, ο νότιος, ο ανατολικός τοίχος καθώς και το ιερό.
- Κατασκευή προστατευτικών μεταλλικών στεγάστρων στους παραπάνω ναούς, σύμφωνα με την εγκεκριμένη μελέτη του μηχανικού της Εφορείας κ. Κ. Λουκάκη. Στο Ανήλιο το στέγαστρο συμπεριέλαβε ολόκληρο τον βυζαντινό ναό, ενώ στην Ίσοβα ένα ίδιων διαστάσεων στέγαστρο κάλυψε μόνο τον πλέον ευπαθή και σημαντικό χώρο του μνημείου, το ιερό.
- Στερέωση ετοιμόρροπων τμημάτων τοιχοποιίας στην Παναγία Ίσοβας. Οι μεγάλες διαστάσεις του φράγκικου ναού (49×15 και μέγιστο σωζόμενο ύψος 15 μ.) κατέστησαν απαγορευτική την κατασκευή προστατευτικού στεγάστρου σ' ολόκληρο το ναό. Αντ' αυτού η Εφορεία προχώρησε σε στερεωτικές εργασίες στον βόρειο, δυτικό και νότιο τοίχο του κυρίως ναού της Παναγίας. Πιο αναλυτικά

πραγματοποιήθηκαν: τοπικές ανακτήσεις, επισκευή τοπικών ρηγματώσεων και αποσαρθρωμένων τμημάτων τοιχοδομής-διάσωση κορυφής τοίχων με μικροσυμπληρώσεις-σταθεροποίηση δύο οξυκόρυφων παραθύρων δυτικού τοίχου-υποστήλωση δύο παραθύρων βόρειου τοίχου με μεταλλικούς νάρθηκες.

Συμπληρωματικά και για περαιτέρω ενημέρωσή σας, αποστέλλουμε συνημμένα πίνακα στον οποίο εμφανίζονται έργα του Υπουργείου Πολιτισμού & Αθλητισμού, τα οποία έχουν ενταχθεί στο ΕΣΠΑ και συγκεκριμένα στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα» και στο Π.Ε.Π. Δυτικής Ελλάδος, στο Νομό Ηλείας. Πιο συγκεκριμένα, στον πίνακα εμφανίζονται το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, ο Κωδικός Θεματικής Προτεραιότητας, ο Νομός, ο τίτλος του έργου, ο φορέας υλοποίησης, η ημερομηνία ένταξης, οι ημερομηνίες έναρξης και λήξης, ο προϋπολογισμός και οι μέχρι σήμερα πληρωμές των έργων.

Συνημμένα: Πίνακας

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Υφυπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού
2. ΔΙΠΚΑ
3. ΔΒΜΑ
4. ΔΕΕΜΠΚ
5. ΔΑΒΜΜ
6. Ζ' ΕΠΚΑ
7. 6^η ΕΒΑ
8. ΕΥΤΟΠ

ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΝΔΡΙΑΝΟΣ

ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΦΩΤΟΑΚΤΙΓΡΑΦΟ

Από το πρωτότυπο.....

Αθήνα... 26 - 8 - 13